

| <div>محل مهر</div> <div>مدرسه</div> | <div>تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/۰۳/ ۲۸</div> <div>مدت امتحان: ۱۰۰ دقیقه</div> <div>نام دبیر: خانم گوهری</div> <div>نیاز به پاسخنامه ندارد</div>                                                                                                                                           | <div>بسمه تعالی</div> <div>مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴ قم</div> <div>دبیرستان غیردولتی دخترانه هدی</div> <div>متوسطه دوم</div> <div>آزمون نوبت دوم (خردادماه) سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴</div> <div>تعداد صفحه: ۴      تعداد سوال: ۲۸</div> | <div>نام و نام خانوادگی:</div> <div>سوالات درس: علوم و فنون ادبی ۱</div> <div>پایه / رشته: دهم انسانی</div> |
|-------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                     | <div>امضای دبیر:</div>                                                                                                                                                                                                                                                           | <div>نمره: با عدد ( )      نمره با حروف: ( )</div>                                                                                                                                                                                     | <div>تاریخ تصحیح: ۱۴۰۴/۰۳/</div>                                                                            |
| بارم                                | سوالات                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                        | ردیف                                                                                                        |
|                                     | الف ( سبک شناسی و تاریخ ادبیات ۴ نمره                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                             |
| ۰/۵                                 | <div>واژه‌های مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.</div> <div>۱-۱ ( زبان پهلوی-زبان پارتی) در دوره‌ی اشکانیان در شمال و شمال شرقی ایران رایج بوده است.</div> <div>۱-۲ می‌توان آثار (ابوالفضل میبدی - خواجه عبدا.. انصاری) را سرآمد همه‌ی نشرهای موزون فارسی دانست.</div>          |                                                                                                                                                                                                                                        | ۱                                                                                                           |
| ۰/۲۵                                | <div>همه‌ی آثار جز نمونه‌های نثر "غزنوی و سلجوقی" است به جز .....</div> <div>الف ( سیاست نامه      ب ( کیمیای سعادت      ج ( التفهیم      د ( کشف المحجوب</div>                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                        | ۲                                                                                                           |
| ۰/۵                                 | چرا به زبان فارسی نو "دری" می‌گویند؟                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                        | ۳                                                                                                           |
| ۰/۵                                 | <div>کامل کنید.</div> <div>۴-۱ سبک دوره‌ی سلجوقی را باید سبک ..... نام نهاد.</div> <div>۴-۲ براساس تقسیم‌بندی ارسطو نامگذاری سبک به نام تعلیمی و فکاهی براساس ..... است.</div>                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                        | ۴                                                                                                           |
| ۰/۵                                 | منظور از "سبک" در اصطلاح ادبی چیست؟                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                        | ۵                                                                                                           |
| ۰/۵                                 | عوامل مهم در پیشرفت زبان و ادبیات فارسی تا قرن پنجم کدامند؟ دو مورد                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                        | ۶                                                                                                           |
| ۰/۵                                 | <div>درست و نادرست بودن گزینه‌های زیر را مشخص کنید.</div> <div>۷-۱ کتاب‌های صوتی یک متن دیداری هستند ○</div> <div>۷-۲ برای کشف لحن و آهنگ نگاهی کلی به متن از آغاز تا انجام ضروری است ○</div>                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                        | ۷                                                                                                           |
| ۰/۷۵                                | <div>عبارت‌های ستون الف را به موضوعات مرتبط با ستون ب متصل کنید.</div> <div>الف</div> <div>ب</div> <div>کهنه و مهجور بودن لغات</div> <div>مضمون عمده حماسه ، مدح و اندرز و شرح دلاوری‌هاست</div> <div>زبانی</div> <div>قالب عمده شعر سبک خراسانی قصیده است</div> <div>فکری</div> |                                                                                                                                                                                                                                        | ۸                                                                                                           |
|                                     | ب) موسیقی شعر ۶ نمره                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                             |
| ۰/۲۵                                | <div>در کدام گزینه "و" صامت است؟</div> <div>الف ( جادو      ب) جوانی      ج ( هوشیار      د ( آهو</div>                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                        | ۹                                                                                                           |

|      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۰/۷۵ | <p>۱۰ پاسخ مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید.</p> <p>۱-۱۰ هر هجا فقط یک (مصوت - صامت) دارد</p> <p>۲-۱۰ قدما آخرین حرف اصلی کلمه در قافیه را (الحاقی - روی) می گویند.</p> <p>۳-۱۰ شکل نوشتاری واج را ( حرف - هجا) می گویند.</p>                                                                                                                                                             |
| ۰/۵  | <p>۱۱ نوع قافیه (درونی- ذوقافیتین) را در ابیات زیر مشخص کنید.</p> <p>۱-۱۱ مرده بدم زنده شدم گریه بدم خنده شدم دولت عشق آمد و من دولت پاینده شدم</p> <p>۲-۱۱ گزید از غنیمت ظرایف بسی کز آن سان ببیند طرایف بسی</p>                                                                                                                                                                           |
| ۰/۲۵ | <p>۱۲ تقطیع هجایی کدام گزینه با مصرع "توانا بود هر که دانا بود" مطابقت دارد؟</p> <p>الف ( هر دم ازین باغ بری می رسد</p> <p>ب ( برو شیر درنده باش ای دغل</p>                                                                                                                                                                                                                                 |
| ۱/۵  | <p>۱۳ تقطیع هجایی بیت زیر را انجام دهید و نشانه‌ی هر هجا را مقابل آن بنویسید.</p> <p>آینه چون نقش تو بنمود راست خود شکن آیینه شکستن خطاست</p>                                                                                                                                                                                                                                               |
| ۱    | <p>۱۴ به سوالات زیر پاسخ دهید.</p> <p>۱-۱۴ در شعر " سلامت را نمی‌خواهند پاسخ گفت / سرها در گریبان است / کسی سر بر نیارد کرد پاسخ گفتن و دیدار یاران را / نگه جز پیش پا را دید نتوان کرد / ره تاریک و لغزان است " واژگان قافیه را مشخص کنید. ۰/۵</p> <p>۲-۱۴ در بیت " صبر کن ای دل که صبر سیرت اهل صفاست چاره عشق احتمال شرط محبت وفاست " واژگان قافیه و قاعده‌ی قافیه را مشخص کنید. ۰/۵</p> |
| ۰/۲۵ | <p>۱۵ کدام یک از واژگان زیر طبق الگوی صامت + مصوت بلند + صامت + صامت ساخته شده است؟</p> <p>الف ( دوست ب ( سیر ج ( سبز د ( چوب</p>                                                                                                                                                                                                                                                           |
| ۰/۵  | <p>۱۶ در کدام گزینه " ردیف " وجود ندارد. دلیل خود را شرح دهید.</p> <p>الف ( گلاب است گویی به جویش روان همی شاد گردد به بویش روان</p> <p>ب ( روز وصل دوستداران یاد باد یاد باد آن روزگاران یاد باد</p>                                                                                                                                                                                       |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |      |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| ۱۷ | واژه‌ی "پیشاهنگ" را یک بار با حذف همزه و یک بار بدون حذف همزه هجا نویسی کنید.                                                                                                                                                                                                                                                                       | ۱    |
|    | زیبایی شناسی ۶ نمره                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |      |
| ۱۸ | در هر یک از عبارت‌های زیر واژگان جناس و نوع آن را مشخص کنید.<br>الف ( کفر است در طریقت ما کینه داشتن      آیین ماست سینه چو آیینه داشتن<br>ب ( مکن تا توانی دل خلق ریش      و گر میکنی می‌گنی بیخ خویش<br>ج ( پدر با پسر یک دگر را کنار      گرفتند و کرده غم از دل کنار                                                                            | ۱/۵  |
| ۱۹ | در کدام گزینه هم ریشه‌گی وجود ندارد؟<br>الف ( شاعر ، شعری      ب ( سعید ، سعادت      ج ( دام ، مدام      د ( نعیم ، نعمت                                                                                                                                                                                                                            | ۰/۲۵ |
| ۲۰ | ۱-۲۰ در هر یک از ابیات زیر موازنه و ترصیع را مشخص کنید. دلیل خود را شرح دهید. ۰/۷۵<br>الف ( نظر تا کنی عرض نقل است و می      نفس تا کشی حرف چنگ است و نی<br>ب ( ما ز بالاییم و بالا می رویم      ما ز دریاییم و دریا می رویم<br>۲-۲۰ در عبارت زیر کلمات سجع را بیابید و نوع آن را مشخص کنید. ۰/۷۵<br>"الهی به یاد تو شادانیم و به یافت تو ناتوانیم" | ۱/۵  |
| ۲۱ | انواع تکرار را در بیت‌های زیر مشخص کنید. (ذکر نوع تکرار و مشخص کردن عامل تکراری الزامی است)<br>الف ( زمانه قرعه‌ی نو میزند به نام شما      خوشا شما که جهان شد به کام شما<br>ب ( سرو را بین بر سماع بلبلان صبح خیز      همچو سر مستان یه بستان پای کوب و دست زن                                                                                     | ۱    |
| ۲۲ | پاسخ دهید.<br>۱-۲۲ ارزش موسیقایی کدام جناس بیشتر است؟<br>۲-۲۲ بدیع به چند دسته تقسیم می‌شود؟ نام ببرید.<br>۳-۲۲ در واج آرایبی کدام نوع واج محسوس‌تر است؟                                                                                                                                                                                            | ۰/۷۵ |
| ۲۳ | واژه‌های ..... و ..... در عبارت‌های زیر سجع متوازی هستند.<br>" الهی نام تو ما را جواز و مهر تو ما را جهاز "                                                                                                                                                                                                                                         | ۰/۵  |
| ۲۴ | در بیت "هر که گوید کلاغ چون باز است      نشنوندش که دیده‌ها باز است"<br>کدام آرایه‌ی بدیعی به کار رفته است؟ چرا؟                                                                                                                                                                                                                                    | ۰/۵  |

|     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ۱/۵ | <p>۲۵ با توجه به متن پاسخ دهید.</p> <p>"در روزگار خسرو اندر وقت بوزجمهر رسول آمد از روم. خسرو بنشست چنان که رسم ملوک بود و رسول را بار داد.</p> <p>پیش رسول با وزیر گفت: ای فلان همه چیز در عالم تو بدانی"</p> <p>الف ( دو ویژگی زبانی بنویسید.</p> <p>ب ( نثر مربوط به چه دوره‌ای است؟</p>                                                                        |
| ۰/۵ | <p>۲۶ متن زیر را از نظر کاربرد آرایه‌های ادبی بررسی کنید. ذکر دو آرایه و مشخص کردن آن در میان متن کافیت.</p> <p>"صبح است آفتاب مثل تشتی از طلای گداخته شده بر گوشه ی جهان گذاشته شده.فلک می خواهد عالم را طلایی کند</p> <p>اما هنوز دست به کار نشده اول با گرد نقره ای و لاجوردی بوم آسمان را رنگ می ریزد ..."</p>                                                 |
| ۰/۵ | <p>۲۷ با توجه به بیت " تیر بلای او را جز دل هدف نباشد تیغ جفای او را جز جان سپر نباشد"</p> <p>یک ویژگی فکری و یک ویژگی ادبی بنویسید.</p>                                                                                                                                                                                                                           |
| ۱/۵ | <p>۲۸ ابیات زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید.</p> <p>چو رهام گشت از کشانی ستوه      بیچید زو روی و شد سوی کوه</p> <p>ز قلب سپاه اندر آشفست طوس      بزد اسپ کاید بر اشکبوس</p> <p>تو قلب سپه را به آیین بدار      من انگه پیاده کنم کارزار</p> <p>الف ( دو ویژگی زبانی:</p> <p>ب ( قالب شعر:</p> <p>ج ( واژگان قافیه در بیت اول:</p> <p>د ( یک ویژگی فکری:</p> |
| ۲۰  | <p>پایان – موفق باشید</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

پانچواں صدی آرمینوں علوم و فنون ادبی دھرم

- ۱- الف (۱-۱) پارتی ب (۲-۱) حواجه عبدالصاری
- ۲- ج
- ۳- چون زبان درباری ساسانیان، زبان محاوره و مکاتبات شان بود
- ۴- الف (۴-۱) بینابین ب (۴-۲) هدف
- ۵- شیوه‌ی خاص یک اثر یا آثار ادبی
- ۶- گرایش شاهان در جلب عالمان و ادیبان، لشکرکشی و فتوحات غزوات، توسعه مدارس و مراکز تعلیمی
- ۷- الف (۷-۱) نادرست ب (۷-۲) درست
- ۸- الف (الف) زبانی ب (ب) فکری ج (ج) ادبی
- ۹- ب
- ۱۰- الف (الف) مصوت ب (ب) روی ج (ج) حرف
- ۱۱- الف (۱۱-۱) درونی ب (۱۱-۲) ذوقافیتین
- ۱۲- ب
- ۱۳- هراشتباه در تطبیع و نشانه گذاری هجایی ۲۵ : خدای | ای | ان | نا | نه | ش | تو | بن | مو | ر است  
                    ن | ا | ی | ا | ن | ا | ش | کس | تن | خ | ط است
- ۱۴- گریبان و لغزان
- ۱۵- الف
- ۱۶- الف زیرا دو دوازه‌ی روان در معنی یک نیستند.
- ۱۷- بی شا هنگ پیش آ هنگ  
                    و -         و -         و -
- ۱۸- الف آیین و آینه ؛ جناس ناقص اقترایشی  
                    می کنی و می کنی ؛ جناس ناقص حرکتی  
                    ج ، کنار و کنار ؛ جناس همسان (نام)
- ۱۹- ج
- ۲۰-۱ نظر تا کنی .... ← موازنه  
ما را بلائیم ... ← تر صبح  
در آرایه‌ی موازنه سبع متوازن و متوازی وجود دارد اما در تر صبح فقط سبع متوازی
- ۲۰-۲ شاد اینم و نا توانیم : سبع متوازی

- ۲۱ - الف) تکرار واژه " شما " : واژه آرایه  
 ب) تکرار واج " س " مصوت بلند " آ " و واج " ب " : واج آرایه
- ۲۲ - الف) همان ب) دو دسته : بدیع لفظی و معنوی ج) تکرار صامت
- ۲۳ - جواز ، چهار
- ۲۴ - جناس تام چون واژگان " باز و باز " در لفظ یک ن و در معنی متفاوت اند
- ۲۵ - الف) کاربرد " در آغاز افعال : نسبت کاربرد " اندر " : به جای در  
 ب) سامانی

۲۶ - تشبیه : آفتاب مثل تشتی ...  
 تشخیص : فلک می خواهد ...

۲۷ - تیربلا و تیغ جفا اضافه تشبیه : ویرگی ادبی  
 یا جان و دل جفا معشوق را پذیرفتن : ویرگی فکری

۲۸ - الف) کاربرد " اندر " : به جای در ، کاربرد " امپ " : به جای امپ  
 ب) مشوی  
 ج) ستوه و کوه

د) شرح دلاوری و جنگاوری سرداران ایرانی در مقابل اشکوس - حماسی - کوبنده و محکم